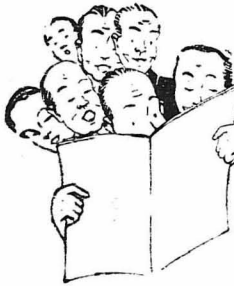

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΤΑ ΦΑΓΗΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΛΟΦΑΓΑΔΕΣ

Ο Δουμάς... μάγειρος. Ένα άγνωστο βιβλίο της Κουζίνας, μεγάλο σαν την Μακαράβατα. Ποια είναι ή πιο εύχρηστος στιγμή της ημέρας μας. Ένα ένδοξο και θαυμάσιο... σπιγάδο. Πώς γεύεται έλη την Άνατολή. Όταν συμφωνεί ο Άνακράν και γαργαλόν ή... Έλληνιδες. Τό στέμμα του Μπαλζάκ. Πότε εύχρηστίται φαί ο Βενιζέλος. Μιά άγνωστος... Ιεροτελεστία του Παπαδιαμάντη.

Ένας από τους πιο μεγάλους κολοφαγάδες του κόσμου ήτανε και ο συγγραφέας των «Τριών Σωματοφλάσκων» Άλεξανδρος Δουμάς. Στην ιδιότητά του αυτή αποδίδουν και την μεγάλη ειδωπότητα που είχε στη μαγειρική, για την οποία μάλιστα έγραψε κατά τα τελευταία χρόνια της ζωής του και έναν ολόκληρο τόμο από χίλιες έκατο σελίδες, πουνογαρμένες και πουνοκαπμένες.

Τό βιβλίο αυτό έκπολεφόρησε στην αρχή σ' ένα περιορισμένο άριθμό άντιέπων και γι' αυτό παρέμεινε σχεδόν άγνωστο ως σήμερα.

Τελευταία όμως άναερέθη ένα αντίστοιχό του στην βιβλιοθήκη κάποιου Μοναστηρίου—πού άλλος! — της Γαλλίας, και γι' αυτό έγινε μεγάλος λόγος και για την πολυφαγία του.

***

Ο Δουμάς θαμροόσε τό φαγητό του ως την «έψιση» του βίου ήδονή και γι' αυτό πατέρινα εκείνους που τρώνε μόνο και μόνο για νά κορέσουν την πείνα τους.

— Μόνον ο άγιος και ο άπολιτιστος άνθρωπος γράφει, τρώγει γιατί πεινάει. Ο πολιτισμένος τρώγει γιαόχα—ρίστη και γι' άπόλαση και γι' αυτό προσορασεσάσει την τροφή του κατά τρώπον, πού νά μπορη νά έξαιρίση και νά τέρψη όλα τά αισθητήρια όργανα».

Στό βιβλίο του αυτό ο Δουμάς μεταξυ των άλλων πολλών και διαφόρων, γράφει και τό εξής :

— Μιά είναι ή πιο εύχρηστος στιγμή της ημέρας μας. Όταν τρώμε ! Και μία ή άπόλαυσις : Τό φαγητό !... Ένας έπίσιος παράδεισος έπαρχίας. Τό σερμμένο τραπέζι. Φάτε, φάτε, φάτε, άπολαύσατε τό φαγητό, άν θέλετε νά παυήθητε στα χέριατε. Άλλως μπορείτε νά... πεθάνετε !»

***

Φαίνεται ότι τό γούστο του Δουμά στό φαγητό ήταν πολύ άνατολίτικα.

Τού όρασαν πολύ ή σάλτσες. Άντιγράφουμε έδω από τό βιβλίο του ένα «Γαλλικό σπιγάδο», τό ό ποιον είναι άγνωστον άν είναι δικής του έφευρέσεως, ή άν είναι φαγητό καρμίας γαλλικής έπαρχίας. Ψάλλει όμως τόσους ήμους ο Δουμάς γι' αυτό, όσους θά έψαλλε στην πιο όμορφη φιλιανίδα του.

— Τό τρώει, γράφει και άπολαυβάνεις και νοιάσεις τό όρμασσο των Ίνδιαν, τις γλώσσες της Περσίας, τά λώματα της Άνατολής και τις ήδονικές ήρμες της Άουβίας. Μοοχολάει σαν άρματισμένο στήθος οδάλσης, σέ χορταίνει σαν ένασρμσμά Γεωργιανής, και πού προσοαίει την δρεξί σαν θεομά χάδι Έλληνίδος».

Ένδοξότερον... σπιγάδο, είμαστε βέβαιοι ότι δάν ύπόρχει σταν κόσμω.

Γι' αυτό ο Δουμάς τού οίχτει και μερικά δάφνες, δόξης και άρματισμοφ συγχρότως.

Ίδου ή συνταγή :

«Αφήνετε νά σκευητό τό κρέας, άφροφ τό παραγεμίσατε (όπως κάνοσατε σεδ μουτι με τό σπόδο) με μικρά κομματάκια λαοδιού έπι 24 όρες, μέσα σέ πενήντα όρμα άσπρο κρσσι, είκοσάκοντα όρμα ξέδι, τριάντα όρμα λάδι, άλάτι, κηφίρι, κρημμάκινα, Θυμάρι, δάφνη, μαϊντανό, κάρντα, κομμένα ψιλόψιλά και στρογγυλά, γαρφαλά και Φρονιζέτε μέσα στις 24 αυτές ώρες, νά τό άναποδογυρίσατε 3—4 φορές, μέσα σ' αυτό τό όλιμά, για νά κοισθη από τις μυρωδιές των. Έπειτα σάρτε τό κρέας χωριστό και κομμωνισατε με βοούτορο, ένδω συγχρότως βράζετε για νά χανέσσουν όλα μαζί τά μυρωδιά. Όταν τό κρέας κομμωνισαί καλά, άπ' όλες τις μεριάς, τό πασπαλίζετε με λίγο όλεφρι και ίσωςτα οίχτετε μέσα την σάλτσα των μυρωδιών».

Είχε του άόμα λίγο άλάτι και κερδισαί καίλίγα κάρντα από τό βοούτορο, και οίχτε να μέσα και αυτό. σκεπαστα ίσωςτα καλά την χότρα και άφήστε την νά ψηθη σέ ήουχη φωτιά 3—4 όρες, άναλόγως της ήλισης του μοοχαριού».

***

Άλλά ο Δουμάς δέν ψάλλει μόνον νά φαγητά.

Υμνος έπίσης ψάλλει σεδ κρσσι, για τό όποιον, λέγει, ότι άναξιογονεί τό

σώμα όπως ή βροχή την γη. «Οι είναι δευτέρα θεομή ζωή, πού χύνεται μέσα στις φλέβες μας, ότι είναι τό «έλιξήρι» των μάγων, πού ξαναγιάνει τους γέροντες, έμάνει τους κοιροσμένους και τους έξανατημένους και άνοστελάνει τους άδανάτους.

— Είναι τό αίμα της γης, πού διοχετεύεται σεδ δαπό μας, είναι τού Θεού ή δύναμις ρευστοποιημένη, χόριν των ανθρώπων».

Και παρακάτω λέει τό εξής :

— «Ο άνθρωπος κατά τόδο διαφέρει από τό ζώα, ότι αυτός πίνει ένθ έπεινα δέν πίνου».

Και για τό δείξει ότι σέ όλες τις έποχές και όλους τους αιώνας και όλους τους λαούς οι υπέρχοι νόες έδόξσαν, ίψαλιν και έξετίμησαν τό κρσσι, άναγώγοι ένα τραγουδάτι του μεγάλου Έλληνος λογιού Άνακράντος.

«Η μαύρη γη, πίνει την βροχή, τά δένδρα πίνουτε τή γη, ή θάλασσα πίνει τον ουρανό, και ή σελήνη πίνει από τον ήλιο, τό σύμπαν όλο πίνει... Γιατί λοιπόν, ο φίλοι μου, στενοχωρείσθε όταν πίνω !...»

— Άμερμησία, λέγει, ο Δουμάς, πιστό και φαγητό, νά τά τρώα μουσικά της ζωής».

Και για π.σοποίησι άναφέρει πάλι ένα ποίημα τού Άνακράντος :

Δέν με μέλλει για τις δόξες, δέν με μέλλει για τό πλούτη, δέν έζηλεύω τους Μονάρχες, κί ούτε γι' «αύριο» με μέλλει. Αυτό που μ' ένδιαφέρει είναι τό σήμερα μονάχα, Καλοπέρα δω μπορείς εις τή ζωή σου, τρώγε, πίνε και εύραίνου και τον Βάχον κέρν' έκόμο κόνοντας σπονδές σ' έκεινον. Κί' ήλ' αυτά γιατι άν αύριο σ' εύρη μια καμιά άρρώστια δέν θά ξαναπήγες ποτέ σου. »

***

Κολοφαγάς έπίσης ήταν και ο Μπαλζάκ, ό όποιος έγραψε και τό εξής :

— Ποτέ άστοκράτωρ δέν θά χόρησε τόσο όταν τού έπόρθεσαν τό στέμμα, όσον ένας κολοφαγάς άμα βάλει νά τού σερβίρου την άπλάδα με τό φαί, καλό μαγειρωμένο, καλό γαρινομένο.

— Τότε ή ροδοψημένες πατάτες γίνονται χρυσάφι, τό ροδοψημένο κρέας, καλή μολομο, τό σαλινακό ζαφειρία, τό όρεκτικά ρουμπίνια, τό κόκκω κρσσι, πού χύνεται άφθονο και λαμπρό σεδ ποτήρια, κορφέρα !... Έτσι ο κολοφαγάς χόρηται τό βασιλιά του και τό Κράτος του...»

— Μιά φορά μάλιστα πού του μιλοήσαν για έπίσημες άποστολές και για μεγάλες θέσεις, είπε :

— Καλλίτερα νά αισθάνομαι βόρος σεδ στομάχμου (άπό τό αλά φαγι) παρά σεδ κεφάλι μου (άπό τις έπηρεσάσεις σποσούρες)

***

Τό ότι τό καλό φαί είναι μιά έπόλαυσις στους τρώγοντας ήσυχια και άναπαυσια, αυτό τό πιστοποίησθ και οι πολιτικοί και οι ποιηταί και οι λογιόγραφοί της Έλλάδος.

Γυρίζοντας ο Βενιζέλος από τό τελευταίο του ταξείδι στην Εύρώπη βιαζότανε πολύ νά φθάση στην Άθήνα.

Σ' εκείνους δά πού τον παρακολούσαν νά μείνη περισσότερο σεδ Βελιγράδι, ή νά κερδήση και από την Σόφια, άπαντοφσ σερδέτσα :

— Εξέ άδερφοί, έπιθύμησα νά φάω φαί σεδ σπίτι μου.

Τό έπίσημα βασιλικά και κρητομοπολιτικά και διαλωματικά γέμματα, δέν τον εταρσιστοήσαν, τον έσοτράσαν.

***

Άλλά και ο μακαρίτης ο Παπαδιαμάντης, και πολλοί άλλοι λόγιοι, παλαίοι και νέοι, διάλεξαν πάντοτε μερικάς άπόσπεντες ταβερνούλες με σπιτική κουζίνα και καλό κρσσι, πού σερνοήσαν, όρες; ολόκληρες άπολαύσαν έπει μέσα.

Ο Παπαδιαμάντης όταν σερβιριζότανε τό «γκιοσέ»

Ο Άλέξ. Δουμάς (Ένας άπ' τους άνδριάντας) του

ΑΠΟΤΥΧΕΤΟ

Ο ΑΜΙΛΗΤΟΣ ΝΑΥΑΡΧΟΣ

Ο Καπτανίος τής 'Επανάστασης. Κάθε νησί και... Ναύαρχος. Τα πείραμα του Μισαύλη. Ο βαρύς άνεμος του 1821 λέει και σταφύλια. Πώς δαχέτον ε Μισαύλης τα συζητητήρια. Ένα στείχημα του Βενδεύρη. Ο λιγέλενος ήρωας. Πώς ήκανε ο Μισαύλης τέν πατά; α του κολύθηρη. Ένα; χαρακτηρισμός για τήν 'Ελληνική Δικαιοσύνη. Ο Κανάρης; τα έργα και τα λόγια του Μισαύλη. Πόσος λέξει; έλεγαν ο Μισαύλης ο έξη χρόνια. Μεγάλοι άνδρες έργων και μεγάλοι άνδρες... λόγων!

ΙΝΕ γνωστόν ότι τα τέσσερα πέμπτα τών ήρώων που μάρ έλευθήρασαν σά 1821 ήσαν ο; επί τού πλείστον άνθρωποι άποίδευτοι. Ήσαν όμως άνθρωποι γενναίοι, μεγαλόψυχοι και χριστιανοί παλές. Άλλά πώς ήταν δυνατόν να μόν ειτε τέτοιον ο χαρακτηρισμό και τέτοιου ή μόρφωσης άνθρώπων, που 40 χρόνια και πλέον, ζούσαν κάτω από τήν πιο σκληρή δουλεία; Σά σχολεία δέν πατήσαν ποτέ, και ζούσαν τις περισσότερες φορές σά βοτά.

Κάθε νησιώτης τότε ήταν κυβερνήτης «με τo καράβι του και τo πούγγι του». Έτσι βλέπομε τήν Ύδρα να άνακηρύττει ναύαρχο τόν Μισαύλη, τις Σπέτσες τόν Κολανδροέτσο και τά Ψαρά τόν Αποστόλη.

Πολλά εινε τά άνέδοτα όλων αυτών τών ήρώων. Ήμερς όμως θά άσχοληθώμε έδώ μόνον με τόν Μισαύλη, που τόν όνόμασαν ο; ξένου «παντοδαίμονα» και τόν παραβόλαν με τόν άγγλο συνάδελφo του Νέλσονα. Ο' άναφέρουμε λοιπόν έδώ μερικά άγνωστα ήμισυάκια του ήβου του, τά όποια δέν άναγράφησαν ο; προηγούμενες ιστορικές σελίδες του Μπουμπέτου» για τόν Έλληνα ναύαρχο.

Τόν Μισαύλη τόν ύπέθεξε για Νάυαρχο της Ύδρας, ο Λάζαρος Κουντουριώτης, επικεφαλής αυτών και ως ναυτιών και ως άξιον από τις δικαιοσύνης του έπισημώσεως. Και ή έπιλογή ήταν πολύ έπιτυχημένη.

Ο Άνδρέας Μισαύλης και στόν ιδιωτικό του ήιο ήσαν εύθης και δίκαιος και στό πολεμικό του έργο άπαράμιλλος. Όταν έπιετούχανε σίς ναυαρχίος ποτέ δέν τó έπερνε άνάω του και όταν έπιετούχανε ποτέ δέν έφρχνε στόν άλλον τήν αίλιαν της άποτυχίας. Ήταν δέ ο μόνος ίσως, από τούς άνδρας της έπανάστασης, για τόν όποιον άπορεί να ειπή κανείς, ότι οι σύγχρονοι του οβτε τόν έχθρούντούσαν οβτε τόν φθονούσαν.

Ο Μισαύλης στις έπιρήσεις του ήταν λαοπικρός. Πολλές φορές μάλαστα, ο; πολλούς που όν ρατούσαν οβτε άπαντούσε κών. Ήταν δηλαδή, κατά τήν λαϊκή έκφραση «βαρύς άνθρωπος».

Και άπάντα στό ίδίωμά του αυτό, διηγούνται ο; έξηξ ή άνέδοτα.

Κάποτε ήμενε στήν Καλαυρία, φιλοξενούμενος στό σπίτι του ένδδξου συμπολίτου του Τομαζή. Ο άγιαν ειχε λήξει παιά και ένα μικρό κομμάτι της Έλλάδος ήτανε έλευθερο.

Μιά γιορτινή ήμέρα, που ήσαν πολλοί έπισκέπται στω Τερνάκη και συνομιλούσαν, ο Μισαύλης σπεκτάται όρθός, άκουγε και έτραγε σταφύλια.

Αυτή τή στιγμή έφτασε έκει ένας χωρικός πολύ καλά και καθαρά ντυμένος, ο όποιος ρώτησε τούς παρεστηκομένους:

- Δέν μωθ βελγνετε, άφεντάδες μου, αυτών τόν πολλημαρά;
- Πουόν καλλημαρά;
- Τόν καπετάν Άνδρέα Μισαύλη, να τόν συχαρά για τά μάλα του τά παροθύματα και να τόν φιλήσω;
- Νάτος! Του άποκρίθησαν βελγνοντάς του τόν Μισαύλη.

Ο ναύαρχος τόν πύταξε λοξά και δέν ειπε λέξι.

Το; έλεγε.
- Σιωπή. Θά τó άπολαύσωμεν έν σιγή... Άρχίζει μιά μεγάλη τού ήσους μιά ήρωστασία!...

Στήν ταβέρναν ο Ποπαδιάρης ειπασ να εινε ο σιωπενός και μελαγχολικός, και άσπαιτικός, «Κύρ Άλέξανδρος». Τό ηρωσι τόν ένένπνε και τόν χαροποιόσε μέχρι τού σημειου να πάνη «παροίνα» τροπάρια όπως τó έλεγε, εις «ήχον πλάγιον Δ'» και τά άηήγγαλεν στω; συμπότας.

Ήδου έτο ήπ' ούτά:
Τι σά Άνδρέα, καλέσωμεν;
άταυλόγλωσσον αίσχρόν,
της μοπειτίας άδειοστήν,
Κολοκύνθη κεφαλή σου ώριμασσαν
τασάντλαν διαφύρασαν ος κούκινον
επιφυλόγον άνάλατον και βαρμολόγον ζετίσιπων;
έλλοίμενον... Οθ κολήσω
[τάς ψυχάς ήμών!]

Ο Κλέαρχος

A. Μισαύλης

Ο χωρικός τόν πλησίασε, τόν συνεζήρη, αλλά ο Μισαύλης έξακολουθούσε άδιάφορος να τρώη τά σταφύλια του και μόλις χαμοέλασε και κούνησε τó κεφάλι του για να τόν εύχαριστήη για τά ένθουσιάδη λόγια του.

- Δέν εύχαριστάς τόν πατριώτη, Άνδρέα, για τά συχαρητήρια; τόν ρώτησε ο Τομαζής.

- Δέν άδειαίτε, πετάχθημε και ειπε τότε κάποιος άπ' τούς παλαιότερους τού Τομαζή. Δέν βλέπετε πώς καταπίνει τις οβές σάν να ειτε γλάρος!...

Ο μεγαλειότερος πειρασμός για τόν Μισαύλη ήταν ο συμπολίτης του Βασίλειος Βουδούρης, ο όποιος ήταν έξυπτος, λεπτολόγος, πολύ φίλος του Μισαύλη και ο όποιος ειχε μιά μανία. Νά πνήν τόν Μισαύλη να μιλήη. Για τά τó πετοχάτη αυτό, κατέφραγε ο; χίλια δυό μέσα.

Κάποτε μερικόν φίλοι του Βουδούρη στοιχημάτισαν μαζί του, βέβαιον ότι δέν θά άπορούσε να κνήν τόν Μισαύλη να πη περισσότερες λέξεις άπό τις συνηθισμένες του.

Όταν έφτασε έκει ο; ο Μισαύλης, ο Βουδούρης άρχισε να τόν προκαλή για να μιλήη, μα πού να μιλήη ο καπετάν Άνδρέας.

Τότε ο Βουδούρης άρχισε να διηγητή ότι τά «σανθαλάμα» της ιδιωτικής; ζωής του ναύαρχου, άπό τότε που ήτανε παιδί και όλες της ζωήςμικς και πανοικεφαλικς του. Ο Μισαύλης όμως ύπόμνε τήν έκθεσι άτάραχος.

- Δέν είσαι σού που έπαρες τούτο; Τόν ρωτούσε ο Βουδούρης και διηγητονε ένα περιστατικό.

- Ναι, άποκρινότανε ξερά ο Μισαύλης.
- Δέν είσαι ού, που έπαρες αυτό;
- Ναι...
- Δέν είσαι σού που έπαρες έμεινο.
- Ναι...

Έπί τέλους ο Βουδούρης έξέσπασε.

- Δέν είσαι σού έμεινος, που με τήν παραφορά της νεανικής ζωής σου, άνάγκασες τόν μακαρίτη τόν πατέρα σου να άρνηθη τόν κόσμο, να φορήση ράσσο και να γνήη κολύθηρος στό μοναστήρι της Σόμης;

Οι λόγιο αυτό έκαναν όλη τήν συντροφιά να έξασασ ο; γέλια δυνατό.

Τότε όμως άναγκάστηκε καπ' ο; Μισαύλης να μιλήη.
- Ναι, ειπε, δλ' αυτά τά έπαρε σάν ήρωον μικρό παιδί. Σπεκτόμουνα σάν καβί και έναργούσα σύμφωνα με τις ήστορικές μου... ΑΙ! τι θέλετε τώρα;...

Μιά φορά στή ζωή του ο Μισαύλης μίλησε και ειπε άρμενά λόγια παραπάνω άπ' τά συνηθισμένα του. Όταν ειδα να πέρνον μερικόνς μπρανθρωπάκους, να τούς φοράνε πανταλόνια και να τούς κώνον διασπάς.

- Αέτοι, τού ειπαν, θά άποφέρουμε δικαιοσύνην!
- Άλλοίμονο στή δικαιοσύνη, ειπε τότε ο ναύαρχος, που θά βγαίνη άπό ένα «μυθ'» και θά γράφεται ο; ένα μυθόμνητο!...

Ο Κανάρης, έλεγε κάποτε για τόν μεγάλο αυτόν σιωπηλόν, έν άντιθέσει προς τούς άλλους λογάδες, τού; πολιτικάντες; και τις άνεμοδούρες που ήσθαν έπειτα και βγήσαν έτοιμη και έλευθερη τήν Έλλάδα και άνελαβαν να τή διοικήσουν, να τή σώσουν, γινόμενοι πρωθυπουργοί.

- Όσα λέγει ο Κωλέττης σά μιά ώρα, δέν τά λέει ο Μισαύλης ο; έξη χρόνια, και ένα έπαρε ο Μισαύλης ο; ένα μήνα, δέν θά τά πνήν ο Κωλέττης ο; έξηνα χρόνια!...

Ο Ιστορικός

ΓΝΩΜΙΚΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Όταν μιά γυναίκα εινε εβτυχημένη όλη ή οικογένεια της εβτυχει.

- Η γυναίκα εινε ή ψυχή της άνθρωπότητας.
- Άλλοίμονο ο; όποιον περιφρονηση τó δάκρυα μιάς γυναικός: ο Θεός θά περιφρονηση τις προσευχάς του!